

17/11

Major Ahnfelt

har såsom chef för FN-bataljonen ersatts av en annan officer, men diskussionen i frågan har fortsatt. Såsom vi förut betonat är aktionen mot major Ahnfelt enligt vår mening en form av motbjudande personförföljelse; att en man på några och fyrtio år i sin tidiga ungdom tillhört en antidemokratisk rörelse ger inte skäl att nu påstå honom vara olämplig till en befattning. Denna åsikt har också med skärpa drivits i ett stort antal tidningar. Sedan väl major Ahnfelt ställt sin plats till förfogande och trätt tillbaka har emellertid en annan tankegång på vissa håll kommit fram. Det sägs att själva bråket i saken gör hr Ahnfelt olämplig. Sålunda skriver Svenska Dagbladet att det är "ett svenskt intresse att vår insats på FN:s uppdrag inte på minsta sätt kan misstänkliggöras". Det är en begriplig ståndpunkt, men inte desto mindre är den ytterligt farlig. Om ingen anledning finns till kritik av utnämningen, bör den inte upphävas på grund av ett misstänkliggörande; detta innebär att man böjer sig för kritiken trots att man anser den vara ohållbar. Att låta själva misstänkliggörandet bli ett motiv för att agera mot en person betyder i själva verket att förföljelsen fortsätter med en mjukare, taktiskt undvikande argumentering. Det rätta hade varit att säga ifrån att inga skäl finns att upphäva utnämningen. Att vika för orättfärdiga angrepp, det är att inbjuda fanatismen och sensationslystnaden att komma med nya, lika ovederhäftiga angrepp.

Fred, rätt och säkerhet

Fred, rätt och säkerhet — de tre orden är honnörord som alla begagnar med respekt och som ofta brukas i ett sammanhang för att beteckna ett eftersträvansvärt tillstånd i världen. Man föreställer sig en harmoni där alla folks och staters rättigheter och intressen är tillbörligt beaktade, där freden därför utan svårighet kan upprätthållas, där säkerhet råder både på grund av att en internationell organisation finns och därför att svårare motsättningar och konflikter är undanröjda. Men det är också vanligt att begagna orden som om de redan nu vore tillämpliga, som om vi i varje fall stode mycket nära, utan alltför stora vanskligheter kunde nå en situation i vilken fred, rätt och säkerhet förenades. Därigenom bortskymmes det faktiska läget. Det görs inte klart att begreppen i vår tid pekar åt helt skilda håll, att det aktuella problemet är att välja mellan dem, inte att forma en syntes av dem. Ty fredens upprätthållande utesluter, sådan världen är beskaffad, rättens seger, och säkerhet kan alls inte vinnas — utom i någon mån — genom försvar och allianser som innebär en förberedelse till krig.

Såväl Nationernas förbund som Förenta nationerna har som mål för sin verksamhet uppställt alla de syften som innefattas i orden fred, rätt och säkerhet. Freden skulle tryggas genom medlingsförfarande eller inskrådande mot fredshot och fredsbrott. Genom att freden tryggades på detta sätt skulle också säkerhet för de anslutna staterna vinnas; varje stat skulle i princip kunna erhålla organisationens stöd vid angrepp. I fråga om rätten har de båda organisationernas grundsatsar varit mindre utformade, men man har utgått från att genom deras förmedling ändringar i förhållandet mellan staterna i viss utsträckning skulle kunna genomföras; man har också antagit vissa allmänna deklarationer om de regler som måste efterlevas i staternas inre och yttre politik.

I praktiken har såväl FN som NF väsentligen ägnat sitt arbete åt fredens bevarande. I vad mån några resultat härvid uppnåtts är självfallet omöjligt att med bestämdhet säga. I ett antal fall, i regel av mindre komplicerad art, har vederbörande organisation gjort insatser av värde, men om motsvarande insatser eljest skulle ha gjorts på vanlig diplomatisk väg vet man inte. I fråga om säkerheten har ingendera organisationen lyckats nå fram till något hållbart system; vad FN beträffar sätter ju redan stormakternas vetorätt, utan

vilken organisationen icke kunde ha kommit till stånd, ett hinder i vägen för effektivt stöd åt hotade eller angripna stater. De olika förslagen till garanti- eller säkerhetsavtal under mellankrigstiden blev aldrig godtagna, och ett system av allianser utbildades liksom före det första världskriget. I FN har man sökt vinna samma syfte genom en ännu mera omfattande allianspolitik med Atlantpaktens som det viktigaste inslaget. Beträffande rätten — såsom nationell självbestämmanderätt och folklig självstyrelse — har organisationerna nästan ingenting kunnat uträtta; de storslagna deklARATIONERNA vid de offentliga mötena har antingen varit uttryck för reellt helt stridiga uppfattningar eller också har de förklarats ohörda.

Sverige hör till de stater som i alldeles särskild grad inriktat sitt arbete inom de båda organisationerna på fredens bevarande. Detta beror säkerligen inte, såsom en del patriotiska svenskar och naiva utlänningar trott sig finna, på att det svenska folket älskar fred mer än andra folk; alla önskar fred om de kan nå sina mål utan våldsmiddel. Men Sverige hör till de stater som inte i rättens eller moralens namn krävt eller rimligen kunnat kräva gränsrevisioner eller andra ändringar i det bestående; rätten i meningen av ett rättfärdigt tillstånd inom eller mellan staterna har därför från

svensk nationell synpunkt inte kunnat te sig som en angelägenhet av primär vikt, och det har därför varit naturligt att nära nog sätta likhetstecken mellan fred och rätt. Inte heller har Sverige, på grund av sitt läge och andra förhållanden, känt sig höra till de av aggressiva aktioner hotade staterna; därför ingick vi inte i någon allians under mellankrigstiden och har ställt oss utanför demokratiernas stora försvarsorganisation, Atlantpaktens.

I nuvarande situation måste begränsningarna i FN:s struktur och möjligheter hållas i minnet. Inte bara så att organisationen utgör ett mycket bräckligt skydd för freden och att den därför inte heller kan trygga de anslutna staternas säkerhet, utan också så att de rättsgrundsatsar om vilka de demokratiska folken är ense över huvud taget inte kan genomföras inom ramen för det nu existerande FN. Den relativa harmoni som sammanförandet av de tre begreppen fred, rätt och säkerhet pekar på är inte uppnådd, och det kan inte med fog sägas att vare sig NF eller FN lyckats närma oss ett sådant tillstånd. För Sveriges del bortskymmes detta förhållande av det lyckliga läget och den nationella homogenitet som kommer oss att känna blott ett svalt intresse för vittgående internationella förändringar och den känsla av trygghet, de förhoppningar om neutralitet i händelse av ett storkrig som, med rätt eller orätt, fortfarande är en huvudfaktor i svensk opinion. Freden blir den allt överväldigande parollen, medan rätten och säkerheten ter sig som mera avlägsna och sekundära behov.